

Toetsingskader Risicoregelingen

Onderwerp: pilot voor energietransitie financieringsfaciliteit (ETFF) onder de regeling Garantie Ondernemingsfinanciering

Inleiding

De ETFF heeft als doel bij te dragen aan het realiseren van de ambities inzake de energietransitie (zoals vastgelegd in het Nationale Energieakkoord) door de inzet van gebundelde expertise en het verstrekken van risicodragend vermogen (in de vorm van achtergestelde leningen).

Het gaat bij de ETFF in eerste instantie om projecten op het gebied van energietransitie en verduurzaming, zoals aardwarmte, energiebesparing, energieopslag en biomassa. De ETFF kan binnen deze scope oplossingen bieden voor economisch en technologisch gezonde investeringsprojecten die worden geconfronteerd met verschillende financieringsknelpunten, zoals lange terugverdiertijden, (te) beperkte schaal, niet behorend tot de kernactiviteiten van de kernonderneming, noodzaak tot off-balance financiering en/of clusteraanpak en nieuwigheid van technologie.

De risicobereidheid bij financiers, ten aanzien van het verschaffen van risicodragend vermogen, is mede onder invloed van bankenregulering en -toezicht veranderd. Kort gezegd, alle meer risicovolle maatschappelijke investeringsprojecten worden niet meer door banken zonder meer gefinancierd.

Er is voor gekozen om het verstrekken van risicodragend vermogen vanuit ETFF (tot vooralsnog een bedrag van in totaal € 100 mln.) op projectbasis als een pilot onder de bestaande EZ garantieregeling Garantie Ondernemingsfinanciering te brengen.

Om dit mogelijk te maken zal in de ministeriële regeling nationale EZ subsidies op het onderdeel van de GO een apart luik geopend worden om het verstrekken van risicodragend vermogen vanuit de ETFF via de GO te accommoderen. De bestaande GO-regeling blijft dus volledig intact, alleen zal er een apart luik komen dat is toegespitst op de ETFF. Hierin zullen specifiek voor de ETFF bepalingen worden opgenomen ten aanzien van het garantiepercentage, de reikwijdte en de doelgroep. Deze bepalingen in het aparte luik zijn:

- o Voor de financieringen vanuit het ETFF van - in eerste instantie - maximaal EUR 100 miljoen wordt een (onvoorwaardelijke) overheidsgarantie verstrekt, vanwege het kapitaalbeslag.
- o De garantie zal niet volledig zijn, maar maximaal 80% om de bank voldoende prikkels te geven om adequate kredietanalyse uit te voeren en voldoende inspanning te leveren bij het beheer van de achtergestelde leningen. De mogelijk eerste verliezen zullen vallen bij de verschaffer van het eigen vermogen. Verliezen zullen daarna evenredig verdeeld worden tussen financier en Staat in de verhouding van de garantie: 20-80. Tevens wordt daarmee voldaan aan een cruciale voorwaarde uit de EU staatssteunkaders om te voorkomen dat er sprake is van staatssteun. De garantie is marktconform geprijsd.
- o De ETFF is uitsluitend bedoeld voor Nederlandse nationale promotionele bancaire instellingen (NPBI); de BNG Bank en of de Nederlandse Waterschapsbank. De aanvullende vreemd vermogenfinanciering kan door commerciële banken plaatsvinden.
- o In het kader van de pilot mogen alleen projecten gegarandeerd worden die gericht zijn op energietransitie.

Probleemstelling

1. Wat is het probleem dat aanleiding is (geweest) voor het beleid? Is dit probleem nog actueel? Wat is de oorzaak van het probleem?

Reactie:

De GO-regeling is een antwoord van de overheid op de moeilijkheden die ondernemingen ondervinden bij het aantrekken van bankleningen en het verkrijgen van bankgaranties. Dankzij de GO kunnen banken een 50% Staatsgarantie krijgen op middelgrote- en grote leningen. Per onderneming kan minimaal € 1,5 mln. en maximaal € 150 mln. aan leningen en/of bankgarantiefaciliteiten onder de GO-regeling uitstaan. Door de staatsgarantie wordt het risico van de bank op de verstrekte bedrijfsfinanciering gereduceerd.

Voor de pilot ten behoeve van de ETFF wordt aansluiting gezocht bij GO-regeling. Dit neemt niet weg dat de probleemanalyse voor deze pilot anders is dan die van de GO. Accent van deze pilot ligt op de financiering van maatschappelijke uitdagingen. Hier liggen, ook qua tempo, grote uitdagingen en ambities. Denk aan de energietransitie en de circulaire economie. Er zijn veel ideeën, maar te weinig concreet uitgewerkte, te financieren, plannen. Als er wel uitgewerkte businesscases zijn (o.a. van middenbedrijven), blijkt er vaak een gebrek aan risicodragend kapitaal in de markt. Hier is dus sprake van zowel gebrek aan ontwikkelkracht als aan risicokapitaal.

Het huidige beschikbare overheidsinstrumentarium is niet in voldoende mate toereikend om voldoende zekerheid te bieden aan financiers.

Doel van de pilot is het wegnemen van het marktfalen bij de financiering van maatschappelijke investeringsprojecten (zie vraag 2) door de inzet van gebundelde expertise en het verstrekken van risicodragend vermogen (in de vorm van achtergestelde leningen). Lange termijn onzekerheden, zoals onzekerheden over de technologie of over de bestendigheid van overheidsbeleid, kunnen worden verminderd door medeparticipatie van het rijk in de financiering van deze projecten. Investeringsonzekerheden worden hiermee teruggedrongen, waardoor een markt voor deze projecten kan ontstaan.

De ETFF heeft als doel bij te dragen aan het realiseren van de ambities inzake de energietransitie (zoals vastgelegd in het Nationale Energieakkoord) door de inzet van gebundelde expertise en het verstrekken van risicodragend vermogen (in de vorm van achtergestelde leningen).

Rol van de overheid

2. Waarom rekent de overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen. En waarom ligt de verantwoordelijkheid op rijksniveau en bijvoorbeeld niet op decentraal niveau?

Reactie:

De GO-regeling ligt op centraal niveau omdat de betreffende problematiek landelijk geldt en in de praktijk aansluit bij de banken, die vooral landelijk opereren.

Wat betreft de pilot ETFF geldt dat de transitie naar een duurzame economie breed wordt gedragen als belangrijke maatschappelijke uitdaging, maar momenteel niet voldoende snel tot stand komt. Dit geldt in het bijzonder voor de transitie naar een CO₂-arme economie waarvoor forse wijzigingen in onze energievoorziening nodig zijn. Voor deze transitie zijn in theorie vele technologieën en innovatieve oplossingen beschikbaar, maar de implementatie komt beperkt tot stand. De implementatie van duurzame technologieën wordt geremd omdat markten nog onvoldoende ontwikkeld zijn om de gewenste transitie op gang te brengen.

In de marktontwikkeling is sprake van een situatie van 'hold up' als gevolg van een combinatie van meerdere problemen:

- Gebrek aan coördinatie tussen verschillende van elkaar afhankelijke actoren, onder andere veroorzaakt door beperkte schaalgrootte;
- Gebrek aan expertise in het goed structureren van projectvoorstellen en het beoordelen van risico's van maatschappelijke investeringen;
- Risico(perceptie) ligt hoger dan wat de markt tegen 'acceptabele' tarieven wil financieren, waardoor niet de juiste vorm van financiering beschikbaar is.

Bovenstaande problemen kunnen verhinderen dat een maatschappelijk of economisch efficiënt niveau van investeringen wordt bereikt. Economen duiden dergelijke problemen aan als 'marktfalen'. Vanuit een beleidsperspectief kan het optreden van marktfalen aanleiding zijn voor overheidsingrijpen.

De ETFF is gericht op het wegnemen van marktfalen in verband met onzekerheden bij financiering in de context van maatschappelijke investeringen voor de energietransitie. De investeringsprojecten dragen bij aan de verduurzamingsopgaven van de Nederlandse economie en betreffen technologieën die een cruciale rol kunnen spelen in het behalen van de energiedoelstellingen. Deze investeringsprojecten worden getoetst of zij passen binnen en of

voldoen aan het verruimde duurzaamheidsmandaat van de EIB, het EFSI-kader voor hernieuwbare energie en energie efficiency, de Algemene Groepsvrijstellingsverordening voor milieubescherming en hernieuwbare energie en de reikwijdte van het Energieakkoord.

De ETFF dient net zoals de GO-regeling op centraal niveau te liggen omdat de betreffende problematiek landelijk - mede in verband met de noodzakelijke schaal - geldt en in de praktijk ook aansluit bij de banken, die vooral landelijk opereren.

3. Is de regeling a) ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt en/of b) het instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd?

Reactie:

Ja, zowel a als b.

Het huidige beschikbare overheidsinstrumentarium is niet in voldoende mate toereikend om voldoende zekerheid te bieden aan financiers. De ETFF is additioneel aan het bestaande overheidsinstrumentarium en heeft mede tot doel revolverend te zijn. Als gevolg van het ETFF worden in de kern gezonde maatschappelijke investeringsprojecten gefinancierd. Dit levert extra investeringen - en dus een plus - voor de Nederlandse economie en maatschappij op.

4. Is er al een andere garantie/wet/regeling die de verplichting ex-/impliceert?

Reactie:

Nee.

Ten aanzien van de pilot ETFF moet goed onderscheid gemaakt worden waar de verschillende overheidsinstrumenten op aangrijpen. Overheidsregelingen zoals SDE+ en RNES zijn bedoeld om voor hernieuwbare energie projecten te komen tot een - in beginsel - financierbare business case. Zonder deze "bekostigingsmaatregelen" zijn deze investeringsprojecten op het gebied van hernieuwbare energie in de kern verlieslatend.

Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat de risico-appetijt bij de traditionele projectfinanciers (en in het bijzonder de commerciële banken) voor het beschikbaar stellen van risicodragende financiering is afgenomen. Zij zijn minder bereid en in staat dan voorheen om projecten - vanwege onder andere de onbekendheid met de technologie - met een hoog risicoprofiel c.q. rating op te pakken en de financiering beschikbaar te stellen. Dit onder meer vanwege nieuwe en meer stringenter wet- en regelgeving en toezicht, maar ook vanwege de trend zich meer toe te gaan leggen op hun kernactiviteiten.¹ Institutionele beleggers stappen voornamelijk niet in bancaire dienstverlening.

Het huidige beschikbare overheidsinstrumentarium is niet in voldoende mate toereikend om als voldoende zekerheid te bieden aan financiers.

De ervaring bij diverse energietransitieprojecten leert dat er voor het aantrekken van senior financiering thans voornamelijk om meer risicodragend vermogen in de vorm van aandelen of achtergesteld vermogen, wordt gevraagd en er onvoldoende verstrekkers hiervan zijn. Daardoor komen economisch en technologisch gezonde investeringsprojecten, ondanks de (conditionele) beschikbaarheid van voldoende senior financiering en subsidie van de overheid, niet van de grond.

De ETFF adresseert deze problemen door de inzet van gebundelde expertise en het verstrekken van risicodragend vermogen (in de vorm van achtergestelde leningen). Het gaat steeds om marktconforme (achtergestelde) leningen die projectmatige financiering van projecten mogelijk maakt, waarbij om versterking van risicodragend vermogen wordt gevraagd dat marktpartijen nu niet kunnen leveren. Dit marktconforme karakter vloeit naast de GO-regeling zelf ook voort uit de richtlijnen van de Europese Commissie en in het bijzonder de rating behorende bij het project. Om tot een 'volwassen' markt te komen is het belangrijk dat er meerdere projectpromotors zijn die

---

¹ Zie onder andere Miljoenennota 2017, Studiegroep Duurzame groei 2016 (werkgroep financieringslandschap), DNB "Tijd voor Transitie" 2016, CPB 2015: "Een wereld zonder banken", Policy Brief en Achtergrond Document en SER 2014, [Verbreiding en versterking financiering mkb](#).

meerdere projecten succesvol in operation hebben. Dat geeft de markt 'body' en 'vertrouwen'. Denk aan de leercurve bij de financiering van Wind op Zee-projecten. Dat zal uiteindelijk leiden tot een lagere eis tot inbreng van risicodragend vermogen en/of meer aanbod van risicodragend vermogen.

Risico's en risicobeheersing

5. Wat zijn de risico's van de regeling:

- a. Wat is het totaalrisico van de regeling op jaarbasis? Kent de regeling een totaalplafond?

Reactie:

De GO kent een plafond van € 400 mln. per jaar. Bij een gemiddelde looptijd van de te verstrekken GO-leningen van 5 jaar kan het risico op termijn maximaal oplopen tot € 2 mld. In de werkelijkheid zal het totale risico op een lager niveau liggen. Ultimo 2015 bedroeg het totaal uitstaande obligo op de GO € 665 mln.

Voor de pilot ETFF geldt het volgende:

Voor de investeringsprojecten die worden gefinancierd vanuit de ETFF (het fonds heeft een omvang van - in eerste instantie - maximaal EUR 100 miljoen) wordt een garantie van maar maximaal 80% verstrekt. De garantie is marktconform geprijsd. Het totaalplafond van de pilot is daarmee € 80 mln, die naar verwachting in 2 á 3 jaar zal worden uitgezet. Deze ruimte is beschikbaar binnen het hiervoor genoemde jaarlijks beschikbare plafond van de GO van € 400 mln.

Er is op dit moment geen betrouwbare inschatting te maken van de mate waarin de risico's zich daadwerkelijk zullen materialiseren, want het totaal aantal gefinancierde maatschappelijke investeringsprojecten met dit risicoprofiel zijn zeer gering.

Er is sprake van de volgende risico-mitigerende factoren:

- NPBI's dienen vanwege hun AAA status in relatie tot het eigen risico dat zij lopen voorzichtig te financieren;
- De GO heeft een zeer professionele uitvoering, waarbij kernelementen zijn de uitstekende financieringskennis bij de betrokken RvO medewerkers en de toetsing door een externe adviescommissie met zeer ervaren (ex) kredietmensen van banken op senior niveau.

- b. Hoe staan risico en rendement van de regeling tot elkaar in verhouding? Is bekend wat de mogelijke effectiviteit van de betreffende risicoregeling is?

Reactie:

De garanti premie van de GO omvat de gehele brutomarge van de bank minus 0,25% aan uitvoeringskosten. Dit betekent dat zowel de vergoeding voor risico's als de winst die de bank op de lening behaalt, over het gegarandeerde deel van de lening geheel naar de Staat gaan. Indien de bank het risico goed inschat (en dat wordt gecheckt door externe experts), dan wordt het risico geheel uit de premie gedekt en ontvangt de Staat een naar verhouding even grote winst als de bank.

Ten aanzien van de pilot ETFF geldt eveneens dat voor de beprijzing van de risico's wordt aangesloten op bovenstaande systematiek. De pilot is additioneel aan het bestaande instrumentarium van de overheid. Er zijn nog onvoldoende gegevens voorhanden om een uitspraak te kunnen doen over de effectiviteit van de pilot. Bij de eerstvolgende evaluatie van de GO in 2019 zal de effectiviteit van de pilot worden meegenomen.

- c. Wat is de inschatting van het risico op waarschijnlijkheid, impact, blootstellingduur en beheersingsmate?

Reactie:

De inschatting van het risico bestaat uit de beoordeling en eventueel aanpassing van de conclusies van de financier over dit onderwerp. Uiteraard kan een risico variëren gedurende de looptijd van de garantie. Inschattingen van het kredietrisico zijn gebaseerd op de risicomodellen en -inschatting, die banken hanteren bij de financiering. Op basis van de door de bank gehanteerde rating wordt bepaald welke vergoeding voor de betreffende garantieverlening moet worden toegepast. De te

ontvangen vergoeding vormt daarmee een adequate beloning voor het te lopen risico. Deze omvat namelijk over het gegarandeerde bedrag de gehele bruto marge van de bank (rente aan project minus fundingkosten en 0,25% beheerskosten). Om op een voortdurende wijze te kunnen beoordelen of de regeling zichzelf financiert, worden periodiek de cijfers gezien. Indien nodig zullen maatregelen genomen worden (denk aan het verhogen van de premies voor nieuwe deals). De pilot ETF zal volledig aansluiten op deze systematiek van de GO-regeling.

6. Welke risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen worden getroffen?

Reactie:

De GO-regeling kent een aantal karakteristieken dat er voor zorgt dat de belangen van de betrokken bank en de overheid in evenwicht worden gehouden en daarmee aansluiten op de markt

- Een 50/50 risicoverdeling bank en overheid;
- Iedere garantie wordt beoordeeld door RvO en waar nodig door een commissie van experts, met zeer langjarige bancaire ervaring op topniveau;
- De prijszetting voor het gegarandeerde en niet gegarandeerde deel van de GO-lening is identiek;
- Het vereiste van fresh-money, waarmee voorkomen wordt dat bestaande risicoposities van de bank voor de helft worden doorgeschoven naar de overheid;
- De afdracht van garantieprovisie tot een niveau waarbij de bank niet meer dan 0,25% marge maakt op het gegarandeerde deel van de lening, waarmee voorkomen wordt dat de banken onnodig een beroep doen op de regeling;
- Bij vervroegde aflossing van de lening wordt de garantieprovisie berekend tot aan het einde van de looptijd. Als de bank na enige tijd constateert dat zij het volledige risico zou willen dragen, kan zij zich niet onttrekken aan de garantie en de daaruit voortvloeiende verplichtingen.

De pilot ETFF wijkt hier alleen vanaf wat betreft de risicoverdeling overheid/bank. Die is voor de pilot 80% voor de overheid en 20% voor de bank. De ETF is uitsluitend bedoeld voor Nederlandse nationale promotionele bancaire instellingen (NPBI); de BNG Bank en of de Nederlandse Waterschapsbank. NPBI's dienen vanwege hun AAA status in relatie tot het eigen risico dat zij lopen voorzichtig te financieren. Een NPBI zal verwachten dat de garantie voldoet aan de eisen van de Capital Requirements Regulation (CRR), zodat geen eigen vermogen hoeft te worden aangehouden (elk gegarandeerde gedeelte van het verstrekte krediet heeft een 'nulweging' voor het solvabiliteitsbeslag). Een Promotional Bank heeft het uitgangspunt dat het 10% van haar uitzettingen 100% S-plichtig uit zet en 90% min of meer S-vrij (bijv. leningen aan gemeenten, waterschappen of onder borging van WSW). Omdat het binnen de ETFF gaat om achtergestelde leningen werkt het solvabiliteitsbeslag extra sterk door. Niet 100% maar meer dan 200%. Bovendien ligt het in de bedoeling dat NPBI's ook 'normale' S-plichtige projectfinancieringen voor energietransitieprojecten kunnen blijven verstrekken. Dit rechtvaardigt in en uitsluitend voor deze pilot, dat voor het beschikbaar maken van risicodragend vermogen via achtergestelde leningen voor maatschappelijke investeringsprojecten met een hoog risicoprofiel door een NPBI, een tijdelijk hogere garantie van maximaal 80% kan worden gegeven.

De ETFF kent daarnaast een aantal karakteristieken dat er voor zorgt dat de belangen van de betrokken bank(en) en de overheid in evenwicht worden gehouden en daarmee aansluiten bij de markt waardoor een optimale doelmatigheidswinst wordt bewerkstelligd. Deze zullen in een aantal criteria worden vastgelegd:

- De aanvrager dient minimaal circa 10% van de totale financieringssom aan eigen vermogen in te brengen, als buffer voor de inbreng van achtergestelde en senior leningen.
- Naast de risicodragende vermogensbehoefte (inclusief achtergestelde lening), wordt maximaal tweederde van de omvang van de financiering per MKB-bedrijf met vreemd vermogen gefinancierd.
- De faciliteit kan binnen de vastgestelde scope – investeringsprojecten op het gebied van de energietransitie en verduurzaming - oplossingen bieden voor alleen economisch en technologisch gezonde investeringsprojecten

Naast de criteria voor de ETFF zal de garantie niet volledig zijn, maar maximaal 80% om de bank voldoende prikkels te geven om adequate kredietanalyse uit te voeren en voldoende inspanning te leveren bij het beheer van de achtergestelde leningen.

Tot slot ziet ook de governance toe op risicobeheersing. Het Nederlandse Investerings Agentschap (NIA) kan projecten doorgeleiden en bezien of een project in aanmerking komt voor een achtergestelde lening uit de ETFF. Dit betreft noch een bindend noch een exclusief advies. Indien een project door een investeringspromotor aan de bank wordt voorgelegd voor financiering, zal de kredietbeoordeling van het project als volgt plaatsvinden. Eerst zal de kredietcommissie van de bank een autonome kredietbeoordeling doen om te toetsen of het project voldoet aan de economische en financiële haalbaarheid en daarmee acceptabel is voor de bank. Bij goedkeuring door de bank zal het Ministerie van Economische Zaken (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) toetsen of het project aan de in de regeling gestelde garantievoorzieningen voldoet en deze van een risicoclassificatie voorzien en bij besluit de garantie verstrekken op de achtergestelde banklening aan het project. Zie ook punt 5.a.

7. Heeft de minister door middel van de gekozen institutionele inbedding van de regeling, ook als deze op afstand wordt uitgevoerd, voldoende mogelijkheden tot beheersing van de risico's?

Reactie:

De uitvoering van de GO vindt plaats bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Bij RVO is een team werkzaam dat is toegerust met de kennis en ervaring van kredietverlening om kredietaanvragen en wijziging van kredieten te kunnen beoordelen. Daarnaast is er een kredietcommissie met externe deskundigen geïnstalleerd, die de kredietvoorstellen met een garantie van meer dan € 2,5 mln. ter fattering beoordeelt

De pilot ETFF wordt gezamenlijk uitgevoerd door de BNG Bank, RVO.nl en het NIA, waarbij een vergelijkbare procedure als bij de GO wordt gevolgd. Deze organisaties, zeker RVO, staan dicht bij de minister van Economische Zaken en bieden veel mogelijkheden tot beheersing van de risico's. De minister van EZ is, conform de GO-regeling, na de kredietbeoordeling van de bank Bank en de onafhankelijke kredietcommissie van de GO verantwoordelijk voor het besluit of een investeringsproject onder de garantie valt. Daarbij zijn de voorwaarden van de garantie vastgelegd in een model garantieovereenkomst en in een door EZ te publiceren (aangepaste) garantieregeling. Op deze wijze zijn de institutionele kaders adequaat ingericht.

Vormgeving

8. Heeft de regeling een meerwaarde boven een kasstroom of subsidie?

Reactie:

Ten zichte van een kasstroom of subsidie geldt dat de garantieregeling naar verwachting kostendekkend werkt en daarmee efficiënter is. Daarbij wordt alleen geïnvesteerd in in de kern gezonde projecten die een positief rendement voor de reële Nederlandse economie. De ETFF is in staat om een portefeuille op te bouwen en te diversificeren. Dit wijkt niet af van de bestaande GO-regeling.

9. Welke premie wordt voorgesteld en hoeveel wordt doorberekend aan de eindgebruiker? Hoe wordt de begrotingsreserve vormgegeven?

Reactie:

De premie bestaat in hoofdzaak uit de provisie op de rentemarge voor het debiteurenrisico van de bank onder aftrek van 0,25% die de bank voor haar beheersactiviteiten mag behouden. Andere bronnen van inkomsten zijn: afsluitprovisies (voor een deel, indien bedongen), andere fees (bijv. amendement fees, waiver fees, commitment fees e.d.) 50/50 ten gunste van bank en Overheid, en garantieprovisie tot aan het einde van de looptijd bij vervroegde aflossing van lopende GO-leningen, te berekenen over het gegarandeerde deel dat vervroegd is afgelost.

Voor de pilot ETFF wordt op een vergelijkbare maniereen marktconforme premie gevraagd en deze wordt volledig doorberekend aan de eindgebruiker.

De BNG Bank zal de achtergestelde lening prijzen in de vorm van een opslag op 6-maands Euribor. Deze opslag zal van toepassing zijn voor zowel het gegarandeerde deel van de achtergestelde lening als het niet-gegarandeerde deel van de achtergestelde lening. Vergelijkbaar met de GO zal

het ministerie van Economische Zaken een marktconforme garantiepremie aan het project in rekening brengen, die bepaald wordt door de opslag op de achtergestelde lening minus:

- een beheervergoeding. De beheervergoeding is een vergoeding voor het kredietverstrekking proces en kredietmonitoringsproces van BNG Bank.
- een liquiditeitsopslag. Dit is conform de opslag die BNG Bank boven Euribor rekent voor solvabiliteitsvrije kredietverlening van BNG Bank.
- een additionele vergoeding voor banken met een rekening met een rating hoger dan single-A

De afsluitprovisie wordt na aftrek van vastgestelde behandelingskosten voor BNG Bank, gedeeld tussen de bank en EZ.

De GO-regeling heeft een begrotingsreserve met ultimo 2015 een omvang van € 53 mln die ook benut kan worden voor de pilot. Het saldo van premie-inkomsten en schade-uitgaven wordt gestort ofwel onttrokken aan deze reserve.

10. Wordt een horizonbepaling gehanteerd (standaardtermijn is 5 jaar)?

Reactie:

De huidige horizon van de GO is 1 juli 2017. Binnenkort wordt een wijziging van deze termijn aan de Tweede Kamer voorgelegd. Als horizonbepaling zal dan 1 juli 2020 worden gehanteerd. De GO horizon wordt ook voor de pilot gehanteerd.

11. Wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?

Reactie:

Er is voor gekozen om de ETFF als een pilot onder de bestaande EZ garantieregeling Garantie Ondernemingsfinanciering (GO) te brengen. De ETFF zal derhalve niet leiden tot extra uitvoeringskosten. De uitvoeringskosten zijn geheel in de garantiepremie verwerkt.

De werkelijke totale uitvoeringskosten van de GO in 2016 bedragen ca. € 0,8 mln., afhankelijk van het volume. De kosten bedragen circa 0,16% van de totale verstrekte garanties.

12. Hoe wordt de informatie die nodig is om de evaluatie (periodiek en na afloop) van de regeling uit te kunnen voeren verkregen?

Reactie:

De tot de GO-regeling toegelaten banken zijn gehouden de door RVO gewenste inlichtingen te verschaffen.

Voor de pilot ETFF is alle financieel-technische informatie beschikbaar en via de BNG Bank, RVO/GO en RVO NIA als gezamenlijke uitvoerders van de ETFF. Per kwartaal wordt gerapporteerd, o.a. over de benutting, uitstaande leningen en terugontvangsten.

De GO wordt in 2019 geëvalueerd. De pilot ETFF wordt bij deze evaluatie aangesloten. De evaluatie van de GO inclusief de ETFF zal de gebruikelijke werkwijze volgen van beleids-/ instrumenten-evaluaties. Op dit moment worden de criteria van de pilot uitgewerkt. Deze zullen de basis vormen van de evaluatieopzet.

De evaluatie wat betreft het ETFF-onderdeel zal in ieder geval ingaan op:

- Kwantitatieve ontwikkeling: aantal leningen, omvang, rente, defaults, portfolio at risk;
- In hoeverre dragen de gefinancierde projecten bij aan energietransitie;
- Beoordeling of deze projecten ook zonder garantie door de markt zouden zijn opgepakt;
- Ontwikkelingen in de markt: is het waarschijnlijk dat marktpartijen dit soort financieringen op zullen pakken;
- Hoe ontwikkelt de markt op het gebied van energietransitie zich, zowel qua volume als qua type financiering en technologie. Is de behoefte aan een ETFF af of toegenomen.